

Rezumat teză doctorat

Dezvoltarea economică influențată de absorbția, monitorizarea și managementul fondurilor europene.

Cuprins

Cuprins.....	1
Lista abrevierilor	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Lista figurilor	3
Lista graficelor	5
Lista tabelor.....	6
Lista anexelor	8
Capitolul 1. Managementul proiectelor cu finanțare europeană - Introducere, motivația, importanța cercetării în domeniu și recenzii de specialitate.....	8
1.1. Definirea problemei de cercetare	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.2. Obiectivele cercetării desfășurate.....	8
1.3. Metodele și tehnicile de cercetare utilizate	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.4. Definirea și caracteristicile unui proiect.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.5. Structuri organizaționale	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
Capitolul 2. Dezvoltarea economică regională - Sinteza literaturii de specialitate.....	9
2.1. Definirea regiunii	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.2. Definirea dezvoltării regionale.....	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.3. Legături între dezvoltarea regională, descentralizare și căile de asigurare a autonomiei locale	Eroare! Marcaj în document nedefinit.

2.4. Managementul calității în dezvoltarea regională **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

2.5. Implementarea unui model al managementului calității la nivel regional **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

2.6. Influența calității în dezvoltarea regională **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

Capitolul 3. Analiza distribuției și absorbției fondurilor europene în Regiunea 7 Centru 10

3.1. Departamente ale Comisiei Europene de la care au fost contractate fonduri europene în perioada 2007-2013 **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

3.2. Statistici generale mixte din EU27 **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

În scopul realizării unei analize comparative între situația UE și cea a României, s.. **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

3.3. Programe Operaționale existente în România în perioada 2007-2013 **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

3.4. Analiza contractelor cu finanțare europeană din Regiunea 7 Centru și România în perioada 2007-2013 **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

Capitolul 4. Strategia de dezvoltare Europa 2020 din perspectiva României 11

4.1. Dezvoltare durabilă – abordări conceptuale **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

4.2. Analiza indicatorilor dezvoltării durabile a strategiei Europa 2020 .. **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

4.3. Analiza indicatorilor de dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite și a Institutului Național de Statistică pentru analiza corelației dintre indicatori **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

Capitolul 5. Politica europeană de dezvoltare regională 2007-2013: Analiză a influențelor avute în absorbția, monitorizarea și managementul fondurilor europene 11

5.1. Dezvoltarea economică locală și europeană influențată de Politica de Coeziune a Uniunii Europene și Investițiile Străine Directe **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

5.2. Politica de Coeziune a Uniunii Europene **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

5.3. Analiza Investițiilor Străine Directe **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

5.4. Dezvoltarea economică regională influențată de rata de absorbție a fondurilor europene **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

5.5. Monitorizarea fondurilor europene **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

Capitolul 6. Metode cantitative pentru îmbunătățirea deciziilor de management în implementarea fondurilor europene 11

Capitolul 7. Impactul proiectelor cu finanțare europeană asupra dezvoltării regionale din Regiunea 7 Centru analizat cu ajutorul Chestionarului – Entități publice din Regiunea 7 Centru 12

7.1. Studiu comparativ, analiza datelor și interpretarea rezultatului impactului proiectelor cu finanțare europeană asupra dezvoltării regionale din Regiunea 7 Centru. **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

7.2. Limitele cercetării **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

7.3. Concluzii generale și perspective ale cercetării viitoare .. **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

Referințe bibliografice **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

Site-uri web **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

Anexe **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**

Lista figurilor

Figura 1. Metodologia de cercetare utilizată în studiul empiric pagina 18

Figura 2. Model EFQM pagina 42

Figura 3. Model CAF pagina 43

Figura 4. Europa 2020 pagina 76

Figura 5. Ținte Europa 2020 pagina 78

Figura 6. Rata de ocupare pentru grupa de vârstă 20-64 de ani, pe țări, 2008-2013 (%)
..... pagina 79

Figura 7. Rata de ocupare, pe regiuni NUTS II, 2013 (% din populația cu vârste între 20 și 64 de ani) pagina 81

Figura 8. Cheltuiala cu C&D din PIB (intensitatea C&D) pe țări, 2008-2013 (% din PIB)
..... pagina 82

Figura 9. Cheltuiala publică cu C&D, pe regiuni NUTS II, 2011 (% din PIB) pagina 84

Figura 10. Ponderea energiei electrice din surse regenerabile din totalul energiei consumate pe țară, 2006 și 2012 (%)..... pagina 86

<i>Figura 11. Emisiile de gaze cu efect de seră pe sectoare, EU-28, 1990, 2000, 2005 și 2012 (Echivalentul de CO2 în milioane de tone)</i>	<i>pagina 87</i>
<i>Figura 12. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri, pe țară, 2008 și 2013 (% din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani cu un nivel educațional preuniversitar)</i>	<i>pagina 88</i>
<i>Figura 13. Educația universitară obținută, pe țară, 2008 și 2013 (% din populația cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani, nivelele 5-6 ISCED)</i>	<i>pagina 89</i>
<i>Figura 14. Dimensiuni ale dezvoltării durabile</i>	<i>pagina 93</i>
<i>Figura 15. Test Anova, SPSS, I.1. Bugetul total eligibil alocat (cu finanțare europeană), medie aritmetică per proiect (mil. RON), România, I.2. Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare dezvoltare ca % în PIB, România</i>	<i>pagina 103</i>
<i>Figura 16. Test Anova, SPSS, I.1. Bugetul total eligibil alocat (cu finanțare europeană), medie aritmetică per proiect (mil. RON), România, I.3. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri, România</i>	<i>pagina 104</i>
<i>Figura 17. Produsul Intern Brut / locuitor în 2012</i>	<i>pagina 115</i>
<i>Figura 18. Diagrama logică a Politicii de Coeziune a Uniunii Europene</i>	<i>pagina 121</i>
<i>Figura 19. Politica de Coeziune a Uniunii Europene</i>	<i>pagina 122</i>
<i>Figura 20. Procentul de absorbție a fondurilor alocate Statelor Membre de către Comisia Europeană</i>	<i>pagina 131</i>
<i>Figura 21. Creșterea reală a Produsului Intern Brut (2012 versus 2011), comparație cu media EU28</i>	<i>pagina 132</i>
<i>Figura 22. Progresul implementării fondurilor europene în România în 2007-2012 (în %)</i>	<i>pagina 137</i>

Lista graficelor

<i>Graficul 1. Tematica programelor europene pentru România</i>	pagina 51
<i>Graficul 2. Ponderea pe sexe a categoriilor de egalitate de gen în Uniunea Europeană</i>	pagina 54
<i>Graficul 3. Ponderea pe sexe a categoriilor de egalitate de gen în România</i>	pagina 55
<i>Graficul 4. Ponderea pe sexe, în România și EU27, a învățării pe parcursul vieții</i>	pagina 56
<i>Graficul 5. Contractări proiecte, Regiunea 7 Centru, perioada 2007-2013</i>	pagina 69
<i>Graficul 6. I.1. 1. Bugetul total eligibil alocat (cu finanțare europeană), medie aritmetică per proiect (milioane RON), Regiunea 7 Centru</i>	pagina 97
<i>Graficul 7. I.1. Bugetul total eligibil alocat (cu finanțare europeană), medie aritmetică per proiect (milioane RON), România</i>	pagina 98
<i>Graficul 8. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri, România</i>	pagina 100
<i>Graficul 9. Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare dezvoltare ca % în PIB, România</i>	pagina 102
<i>Graficul 10. Produsul Intern Brut pe locuitor în UE27 și România</i>	pagina 118
<i>Graficul 11. Rata de creștere a Produsului Intern Brut, România, în EUR</i>	pagina 119

Graficul 12. Numărul de companii cu acționari străini, în România (1991-2012), pe regiuni de dezvoltare	pagina 125
Graficul 13. Investiții Străine Directe (1991-2012), pe regiuni de dezvoltare (în mii EUR)	pagina 126
Graficul 14. Numărul de proiecte contractate	pagina 154
Graficul 15. Bugetul total eligibil alocat în milioane RON	pagina 156

Lista tabelelor

Tabel 1. Clasificarea NUTS	pagina 29
Tabel 2. Clasificarea NUTS în România	pagina 30
Tabel 3. Tematica programelor europene pentru România	pagina 52
Tabel 4. Bugetul total eligibil alocat (cu finanțare europeană), medie aritmetică per proiect (milioane RON), Regiunea 7 Centru	pagina 96
Tabel 5. Bugetul total eligibil alocat (cu finanțare europeană), medie aritmetică per proiect (milioane RON), România	pagina 98
Tabel 6. Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional de către tineri, România	pagina 99
Tabel 7. Cheltuieli totale pentru activitatea de cercetare dezvoltare ca % în PIB, România	pagina 101
Tabel 8. Analiza indicatorilor: "Bugetul total eligibil (proiecte contractate) - în miliarde RON", "Speranța de viață la naștere", "Produsul Intern Brut / locuitor", "Cheltuielile totale cu activități de cercetare-dezvoltare ca % din PIB"	pagina 105
Tabel 9. Test Anova, SPSS, I.7. "Bugetul total eligibil (proiecte contractate) - în miliarde RON, România", I.4. "Speranța de viață la naștere, România"	pagina 107

Tabel 10. Test Anova, SPSS, I.7. "Bugetul total eligibil (proiecte contractate) - în miliarde RON, România", I.5. "Produsul Intern Brut (PIB) / locuitor, România"	pagina 108
Tabel 11. Test Anova, SPSS, I.7. "Bugetul total eligibil (proiecte contractate) - în miliarde RON, România", I.6. "Cheltuielile totale cu activități de cercetare-dezvoltare ca % din PIB, România"	pagina 110
Tabel 12. Repartizarea pe regiuni de dezvoltare a soldului ISD la 31.12.2014	pagina 127
Tabel 13. Investiții străine directe, România, 2007-2014	pagina 127
Tabel 14. Produs Intern Brut (RON), 2012-2016 (mld. lei)	pagina 129
Tabel 15. Implementarea fondurilor europene 2007-2012	pagina 135
Tabel 16. Conturi naționale și fondurilor europene 2007-2012	pagina 136
Tabel 17. Numărul de proiecte contractate, în perioada 2007-2013, în Regiunea 7 Centru	pagina 153
Tabel 18. Numărul de proiecte contractate, în perioada 2007-2013, în România	pagina 154
Tabel 19. Bugetul total eligibil alocat (milioane RON), în perioada 2007-2013, în Regiunea 7 Centru	pagina 155
Tabel 20. Bugetul total eligibil alocat (milioane RON), în perioada 2007-2013, în România	pagina 155
Tabel 21. Bugetul total eligibil alocat, media aritmetică per proiect (milioane RON)	pagina 157
Tabel 22. Coeficientul de asimetrie a lui Pearson	pagina 158

Lista anexelor

Anexa 1. Chestionar privind impactul proiectelor cu finanțare europeană asupra dezvoltării regionale pagina 194

Capitolul 1. Managementul proiectelor cu finanțare europeană - Introducere, motivația, importanța cercetării în domeniu și recenzii de specialitate

Cercetarea este un proces activ și sistematic pentru a descoperi, interpreta și revizui fapte, evenimente, comportamente și teorii, dezvoltând aplicațiile practice cu ajutorul unor astfel de fapte și legi. Cercetarea științifică reprezintă pilonul principal al dezvoltării socio-economice.

Obiectivele cercetării desfășurate

Obiectivul general urmărit în prezenta lucrare este studiul complex, la nivel macroeconomic al managementului fondurilor europene, în încercarea de evidențiere a importanței acestora în dezvoltarea economică regională durabilă. Studiul de caz abordează situația României și Regiunii 7 Centru, pentru perioada de finanțare 2007-2013, urmărind identificarea unor soluții viabile pentru dezvoltarea gradului de absorbție și îmbunătățirea condițiilor de implementare.

Scopul studiului empiric este reprezentat de identificarea aspectelor pozitive ale managementului proiectelor derulate prin fonduri europene nerambursabile și identificarea unor posibile soluții de aplicare ale acestora pentru a se facilita dezvoltarea economică regională.

Obiectivele specifice urmărite prin acest studiu empiric sunt reprezentate de:

- Delimitarea stadiului cunoașterii în domeniul studiat și definirea propriei viziuni asupra conceptelor actuale;
- Identificarea metodelor, analizelor și efectelor implementării politicilor regionale legate de, utilizarea fondurilor europene;
- Analiza opiniilor managerilor de proiect din entitățile publice care au accesat fonduri europene și implementat proiecte aferente perioadei 2007-2013;
- Găsirea unor soluții viabile pentru durabilitatea dezvoltării economiei regionale printr-un management conștient, eficient și implicat al proiectelor finanțate din fonduri europene.

Capitolul 2. Dezvoltarea economică regională - Sinteza literaturii de specialitate

Unul dintre obiectivele principale ale Uniunii Europene îl reprezintă dezvoltarea regională. Denumită și Politica de Coeziune Economică și Socială, a fost definită pentru prima dată în Tratatul Comunităților Europene astfel: “coeziunea este necesară pentru promovarea dezvoltării armonioase generale, obiectivul global constând în reducerea disparităților existente

între nivelele de dezvoltare ale diferitelor regiuni și a rămânerii în urmă a regiunilor mai puțin dezvoltate”.

Regiunea ca unitate intermediară administrativ-teritorială, situată la nivelul următor statului și deasupra altor diviziuni (provincii, departamente, districte) are raporturi directe cu statul. Conform principiului subsidiarității, statul delegă o parte din competențele sale regiunilor. Acest transfer de competențe nu trebuie privit ca o diminuare a autorității acestuia, ci ca o consolidare a statului de drept și a democrației.

Calitatea este totalitatea de proprietăți și caracteristici ale unui produs sau serviciu care îi conferă acestuia aptitudinea de a satisface necesitățile exprimate sau implicite.

Capitolul 3. Analiza distribuției și absorbției fondurilor europene în Regiunea 7 Centru

Prin analiza de mai jos mi-am propus identificarea atât a zonelor cu un grad redus de absorbție a fondurilor europene, dar mai ales a modalităților de îmbunătățire a absorbției prin metodologii de management.

Au fost selectate din totalitatea contractelor de finanțare, asumate de Ministerul Fondurilor Europene, cele la care am avut acces la informațiile complete (99%), din Regiunea 7 Centru, semnate în perioada de implementare 2007-2013 (au fost analizate inclusiv proiectele care au fost contractate în perioada menționată și s-au aflat în curs de derulare, până în mai 2014).

Din totalul de informații culese de la 11.973 contracte de finanțare existente pe site-ul Ministerului Fondurilor Europene, 1.636 sunt localizate în Regiunea 7 Centru, iar din total, doar 12% provin din mediul rural. Ca o primă constatare, sesizăm existența unei discrepante destul de mare legate de localizare (mediul urban sau rural), având în vedere faptul că (potrivit ultimelor date statistice) peste 45% din populația României locuiește în zone rurale.

Bugetul eligibil pentru contractele analizate a reprezentat 78,6% din bugetul total alocat pe perioada 2007-2013 inclusiv, dar analiza raportărilor efectuate arată un procent mult mai

scăzut ceea ce ridică un semn de întrebare în privința obiectivității raportărilor, de ce este acest proces întârziat sau blocat.

Rezultatele acestei analize ne-au condus la ideea aplicării unui chestionar adresat entităților publice care accesează fonduri europene. Scopul declarat al acestui demers îl reprezintă îmbunătățirea gradului de contractare, implementare, decontare și rambursare a proiectelor cu finanțare externă, prin metodologii de management.

Din analiza Contractelor de rambursare pe această perioadă de implementare 2007-2013 din Regiunea 7 Centru a reieșit faptul că din totalul de 41.715 de contracte de rambursări, numai un număr de 4.680 sunt din Regiunea 7 Centru, adică 11,2% din totalul rambursărilor.

Capitolul 4. Strategia de dezvoltare Europa 2020 din perspectiva României

Europa 2020 reprezintă strategia Uniunii Europene (UE) de creștere economică pentru următorii ani. Într-o lume aflată în permanentă schimbare, UE dorește să devină o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Aceste trei priorități se sprijină reciproc și sunt în măsură să ajute UE și Statele Membre (SM) să obțină un nivel ridicat de ocupare a forței de muncă, de productivitate și de coeziune socială.

Capitolul 5. Politica europeană de dezvoltare regională 2007-2013: Analiză a influențelor avute în absorbția, monitorizarea și managementul fondurilor europene

Politica de dezvoltare regională reprezintă ansamblul de măsuri pe care autoritățile guvernamentale centrale le iau în favoarea dezvoltării socio-economice a regiunilor defavorizate.

Principiile de dezvoltare regională la nivelul Uniunii Europene, au fost stabilite încă din 1957 odată cu semnarea Tratatului de la Roma, care a pus bazele Comunității Economice Europene (CEE), dar obiectivele și instrumentele specifice au suferit modificări notabile, evoluând considerabil în timp. Per ansamblu s-a simțit nevoia de consolidare a economiei

statelor membre și de a reduce disparitățile dintre acestea, asigurând o dezvoltare armonioasă, reducând decalajul existent.

Capitolul 6. Metode cantitative pentru îmbunătățirea deciziilor de management în implementarea fondurilor europene

Acest capitol explorează influența avută de managementul fondurilor europene asupra dezvoltării economice printr-o analiză a numărului de proiecte de finanțare care au fost contractate și bugetul total eligibil alocat în Regiunea 7 Centru, comparate cu cele ale României, incluse în cele 7 Programe Operaționale și 2 Mecanisme Financiare în perioada 2007-2013, luând în considerare diferite metode cantitative pentru a susține dezvoltarea deciziilor de management în implementarea fondurilor europene.

În baza abordărilor teoretice analizate rezultă că pentru o eficientizare a absorbției fondurilor comunitare este necesară o îmbunătățire a managementului proiectelor prin luarea de măsuri în acest sens. Propunem mai jos trei direcții pe care le considerăm prioritare în abordarea managementului proiectelor:

- *eficientizarea și accelerarea utilizării asistenței tehnice;*
- *deblocarea pe baza unei analize extinse a sumelor imobilizate în proiectele nefezabile;*
- *dezvoltarea capacității administrative la nivelul autorităților publice beneficiare ale fondurilor europene.*

Capitolul 7. Impactul proiectelor cu finanțare europeană asupra dezvoltării regionale din Regiunea 7 Centru analizat cu ajutorul Chestionarului – Entități publice din Regiunea 7 Centru

Chestionarul reprezintă o tehnică și, corespunzător, un instrument de investigare constând dintr-un ansamblu de întrebări scrise și, eventual, imagini grafice, ordonate logic și psihologic,

care, prin administrarea de către operatorii de anchetă sau prin autoadministrare, determină din partea persoanelor anchetate răspunsuri ce urmează a fi înregistrate în scris. (Chelcea, 2001)